

Голові спеціалізованої вченої
ради ДФ 64.707.042
Національного університету цивільного
захисту України,
д.держ.упр., професору МАЙСТРУ С.В.

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертаційну роботу Форсюк Вікторії Олександрівни «Публічне регулювання екологічної безпеки України», поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 – публічне управління та адміністрування

Рецензована дисертаційна робота здобувача Форсюк Вікторії Олександрівни «Публічне регулювання екологічної безпеки України» свідчить про актуальність вибраної теми, обґрунтованість своїх наукових суджень та висновків, а також наукову новизну та цінне практичне значення отриманих результатів.

Актуальність теми дисертаційного дослідження.

Причини конфлікту, що склався, між суспільством і природою глибокі і торкаються самих основ сучасної індустріальної цивілізації. Ці, загальні для усіх індустріально розвинених країн причини, накладаються на історичні особливості розвитку нашої держави. Тому шляхи вирішення проблеми в конкретних умовах України, відбиваючи в цьому питанні загальну для світової спільноти спрямованість, набувають своєї специфіки в забезпеченні екологічно стійкого господарського природокористування.

Сучасна екологічна обстановка на території України склалася значною мірою під впливом довготривалих інерційних, негативних тенденцій, що сформувалися в економіці з одного боку і короткострокових суперечливих, слабкерованих імпульсів, що беруть початок з моменту реального проведення економічних реформ.

Основні наукові положення, висновки і рекомендації, сформульовані в дисертації, ступень їх обґрунтованості та достовірності.

Метою дисертаційної роботи є обґрунтування теоретичних засад та розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення публічного регулювання екологічної безпеки України.

Досягнення визначеної мети зумовило необхідність вирішення таких завдань:

- систематизовано основні завдання формування публічного регулювання екологічної безпеки;
- проаналізувати організаційно-економічний механізм забезпечення екологічної безпеки;
- оцінити еколого-правовий механізм публічного регулювання забезпечення екологічної безпеки;
- окреслити методичні аспекти формування публічного регулювання екологічної безпеки;
- обґрунтувати напрями удосконалення механізмів публічного регулювання екологічної безпеки;
- визначити шляхи формування цілей та принципів публічного регулювання екологічною безпекою.

Об'єктом дослідження є публічне управління та адміністрування екологічної безпеки.

Предмет дослідження – публічне регулювання екологічної безпеки України.

Для досягнення поставленої мети й вирішення обумовлених нею завдань, забезпечення наукової обґрунтованості дослідження і його результатів було використано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів, що ґрунтуються на сучасних наукових засадах державно-управлінської, економічної та споріднених із ними наук. В основу методології дослідження покладено системний підхід, методологічна специфіка якого визначається тим, що він орієнтує дослідження на

розкриття цілісності об'єкта і механізмів, які її забезпечують, виділення різноманітних типів зв'язків складного об'єкта і зведення їх в єдину теоретичну картину. Зокрема, для точнішого вимірювання й оцінювання процесів формування та взаємного впливу систем екологічної безпеки й розвитку державної політики України у сфері навколишнього середовища застосовано соціологічний метод. За допомогою гіпотетико-дедуктивного методу сформовано методологію дисертаційної роботи, що дозволило сформулювати гіпотезу дослідження, побудувати евристичні моделі публічного регулювання екологічної безпеки України. Метод структурно-функціонального аналізу став у нагоді при систематизації механізмів публічного регулювання екологічної безпеки України, а застосування порівняльних методів уможливило проведення комплексного аналізу їх стану; з використанням статистичного методу визначено реальний стан досліджуваного об'єкта, а прогностичного – складові функціонально-цільової моделі публічного регулювання екологічної безпеки України. Теоретико-концептуальний метод визначив напрям дослідження, втілений в аналізі функцій, структури та параметрів об'єкта, і дав змогу запропонувати стратегічні напрями вдосконалення публічного регулювання екологічної безпеки України.

Нормативно-інформаційну базу дисертації склали закони України, укази Президента України, постанови Кабінету Міністрів України, нормативні документи органів державної влади України, Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України, результати особистих напрацювань автора, а також зарубіжні й вітчизняні наукові джерела з досліджуваної проблематики.

Наукова новизна отриманих результатів полягає у вирішенні наукового завдання щодо розвитку теоретичних засад та обґрунтування науково-прикладних рекомендацій з удосконалення публічного регулювання екологічної безпеки України.

Найсуттєвіші результати дисертаційного дослідження, які містять наукову новизну, полягають у тому, що:

вперше:

обґрунтовано напрями удосконалення механізмів публічного регулювання екологічної безпеки на основі аналізу впливу природоохоронного чинника на процеси глобалізації усієї структури світової економіки і міжнародних економічних зв'язків, де відбуваються глибокі зміни, які полягають в збільшенні екологічної складової у світовій економіці, міжнародній торгівлі, інвестуванні, міграції робочої сили, науково-технічній співпраці і інформаційному обміні;

удосконалено:

методичні аспекти формування публічного регулювання екологічної безпеки які дозволили виявити нові економічні, політичні і культурні передумови для переходу до більш високого рівня управління питаннями охорони довкілля, розкрити можливості створення повноцінної екологічної організації, уповноваженою вирішувати ключові питання природоохоронного управління щодо посилення екологічної безпеки;

шляхи формування цілей та принципів публічного регулювання екологічною безпекою через систему екологічної інформації, яка має забезпечувати вирішення цілої низки завдань, а саме: переорієнтацію інвестиційної діяльності у бік рішення завдань довкілля, активізації екологічного інвестування на усіх рівнях - фірмовому, державному, міжнародному, підвищення ролі екологічних інновацій в здійсненні «зеленого» росту як однієї з головних ознак і чинників втілення природоохоронної стратегії;

набуло подальшого розвитку:

систематизація основних завдання формування публічного регулювання екологічної безпеки, яка передбачає застосування мотиваційної моделі поведінки людини через потреби відповідно до основних циклів управління, кардинальні зміни загальнодержавної економічної політики у напрямі її

екологізації, для забезпечення екологічної безпеки при вирішенні проблеми ефективного й результативного управління в умовах глобальної екологічної кризи;

підходи до формування сучасного організаційно-економічний механізму забезпечення екологічної безпеки з включенням інструменту обов'язкового екологічного страхування і засобів кількісної оцінки ризику, що дозволяє визначити системи екологічної безпеки на території дії великих об'єктів-забрудників природного середовища, та представити алгоритм ухвалення управлінських рішень на відповідних рівнях управління.

Основні положення й висновки дисертації можуть використовуватися фахівцями під час написання підручників і навчальних посібників, створення навчально-методичної літератури; в роботі органів державної влади та у процесі формування сучасних засад публічного регулювання екологічної безпеки України.

Теоретичні пропозиції, окреслені в дисертаційному дослідженні використано в роботі Черкаської районної ради (довідка про впровадження №50/01-13 від 02.08.2023 р), та Департаменту цивільного захисту Харківської військової адміністрації (Довідка про впровадження №001/057-45, від 30.06.2022 р)

Пропозиції автора стосовно удосконалення механізмів публічного регулювання екологічної безпеки і використовуються в освітній діяльності Національного університету цивільного захисту України (Акт впровадження №15, від 16.02.2023 р)

Основні положення дисертаційної роботи опубліковано в 9 наукових працях, у тому числі – 5 статтях в наукових фахових виданнях, із них 1 стаття – в зарубіжному виданні, 4 – тез конференцій. Загальний обсяг публікацій автора за темою дослідження – 3, 35 др.арк.

Загальні висновки дисертаційної роботи в повній мірі відповідають її змісту, вміло та конкретно представляючи основні результати дослідження. Варто відзначити, що дисертація є закінченою науковою працею, в якій надані

наукові результати мають теоретичну та практичну значимість. Безсумнівним доробком здобувача Форсюк В.О. є досить вдале поєднання в ході дослідження своїх наукових міркувань з практикою управлінської діяльності у період суспільних трансформацій в Україні. Як позитивний фактор слід відзначити очевидний творчий пошук молодого науковця, що проявився у викладенні самостійних суджень та свого критичного ставлення щодо окремих аспектів державної політики. Підсумовуючи, треба зазначити, що незважаючи на значну кількість поставлених завдань, дисертант вирішив їх доволі успішно.

Дискусійні положення та зауваження щодо дисертаційного дослідження.

Оцінюючи в цілому позитивно прорецензовану дисертаційну роботу, маємо певні зауваження:

1. Більш детального розгляду та аналізу потребують існуючі моделі публічного регулювання екологічної безпеки, авторка розглядає їх лише теоретично, без аналізу практичних наробок.
2. В дисертації дуже обмежена кількість статистичних даних, зустрічаються певні стилістичні недоліки
3. У висновках дисертації недостатньо переконливо висвітлені узагальнення та пропозиції, які випливають із аналізу особливостей публічного регулювання екологічної безпеки України

Загальний висновок

Дисертаційна робота Форсюк Вікторії Олександрівни «Публічне регулювання екологічної безпеки України» є завершеним науковим дослідженням, виконаним самостійно автором на актуальну тему. Робота містить теоретичні розробки та практичні пропозиції, спрямовані на удосконалення публічного регулювання екологічної безпеки України.

Робота повністю відповідає вимогам, що ставляться до дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне

управління та адміністрування», а саме: вона виконана на актуальну тему, сформульовані в ній наукові положення, висновки та рекомендації є обґрунтованими, достовірними, містять наукову новизну та мають практичну значущість.

Виходячи з вищевикладеного вважаю, що дисертаційна робота Форсюк Вікторії Олександрівни «Публічне регулювання екологічної безпеки України» відповідає спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» та відповідає вимогам постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12.01. 2022 року № 44, а її автор, Форсюк Вікторія Олександрівна, заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Офіційний рецензент:

Начальник наукового відділу з проблем
управління у сфері цивільного захисту
навчально-науково-виробничого центру
Національного університету
цивільного захисту України

доктор наук з державного управління, професор

В.О. ШВЕДУН

